

LAUSUNTO
12.3.2025

LAUSUNTO MUONION KUNNAN MAA- JA ASUNTOPOLIITTISEN OHJELMALUONNOKSEEN 2025–2028

Asia: Muonion kunnan maa- ja asuntopoliittinen ohjelmaluonnos

Lausunnon antaja: Finnish Lapland Tourist Board ry / Lapin Matkailuelinkeinon Liitto (LME)

Muonion kunnan maa- ja asuntopoliittinen ohjelmaluonnos käsittelee monia matkailun kannalta merkittäviä kysymyksiä, ja on tärkeää varmistaa, että matkailuelinkeinon tarpeet ja kehittämismahdollisuudet otetaan huomioon ohjelman jatkotyöstämisessä. Alla on esitetty matkailun näkökulmasta keskeisiä huomioita ohjelmaluonnokseen liittyen.

Matkailualueiden kaavoitus ja kehittäminen

Ohjelmassa todetaan, että asemakaavoja on laadittu matkailualueille (esim. Oloksen, Särkijärven ja Jerisjärven alueet), mutta on varmistettava, että matkailuun varattujen alueiden laajentaminen ja kehittäminen tapahtuu matkailuyrittäjien ja muiden sidosryhmien kanssa yhteistyössä.

Matkailun ja asumisen yhteensovittaminen on tärkeä kysymys, erityisesti sesonkityöntekijöiden asuntotarpeiden osalta. Tarvitaan tarkempia linjauksia siitä, miten matkailuyrittäjät voivat hyödyntää kaavoitettuja asumispaikkoja.

Kukaslompolo/Kukaslompolovaara-alueen kehittämiseen liittyen olisi hyvä huomioida matkailun ja muun maankäytön yhteensovittaminen sekä paikallisten matkailupalveluiden kehittämisen mahdollisuudet.

Infrastruktuurin kehittäminen ja yhdyskuntatekniikan turvaaminen

Muonion matkailun kasvu ja elinkeinoelämän kehitys edellyttävät pitkäjänteistä infrastruktuurin suunnittelua ja kehittämistä. Yhdyskuntatekniikan (vesi, sähkö, tele) kapasiteetin kasvu ja infran turvaaminen ovat keskeisiä huoltovarmuuden sekä elinkeinojen kasvun kannalta, ja niiden tulisi olla osa maa- ja asuntopoliittista ohjelmaa.

Matkailualueiden kehittämisessä ja kaavoituksessa on huomioitava, että tulevaisuudessa matkailupalveluiden ja asumisen laajentuessa myös sähkö- ja vesihuollon riittävyys sekä tietoliikenneyhteydet on turvattava. Erityisesti etätyön ja kansainvälisten matkailijoiden lisääntyvä tarve nopeille tietoliikenneyhteyksille korostaa laajakaistainvestointien merkitystä.

Tulva-alueiden hyödyntäminen

Ohjelmassa linjataan, että rakentamista ei ohjata tulva-alueille. Kuitenkin tulvariskialueiden hyödyntäminen 1/100 vuoden huipputulvan mallinnuksen perusteella voisi olla järkevää, jos rakentaminen voidaan toteuttaa osana jo valmiiksi muokattua ja rakennettua ympäristöä luontoarvot säilyttäen. Tämä voisi mahdollistaa matkailupalveluiden kehittämisen hallitusti myös vesistöjen läheisyydessä, esimerkiksi vesistömatkailun ja kalastusmatkailun tarpeisiin.

Liikenne ja saavutettavuus matkailun kannalta

VT21:n parannukset ja turvallisuuden kehittäminen tukevat matkailun kasvua ja ovat matkailuyritysten kannalta kriittisiä. Joukkoliikenteen ja kestävä liikenteen kehittäminen (Tunturi-Lapin kestävä liikenteen strategia) on keskeinen matkailujavirtojen hallinnan kannalta, ja tähän tulisi panostaa.

**Finnish Lapland Tourist Board ry/
Lapin Matkailuelinkeinon Liitto**

Valtatie 82 A 4

99100 Kittilä

www.lme.fi

Maankäyttö- ja energiatkaisut matkailun kannalta

Ohjelmassa todetaan, että kunnan kanta kaivostoimintaan on lähtökohtaisesti kielteinen. Tämä on linjassa useimpien matkailuyrittäjien näkemysten kanssa, sillä Muonion matkailun vetovoima perustuu luonnon puhtauteen, hiljaisuuteen ja maisemien ainutlaatuisuuteen.

Porotalous ja matkailu

Ohjelmassa todetaan, että poronhoidon ja elämystalouden yhteensovittamista kehitetään sidosryhmäyhteistyössä. Matkailuelämykset liittyvät usein myös porotalouteen (esim. porosafarit), joten maankäyttöratkaisuissa on tärkeää huomioida molempien elinkeinojen tarpeet.

Matkailupalveluiden laajentaminen ja kehittäminen

On tarpeen kaavoittaa lisää alueita matkailupalveluiden laajentamiseen, kuten luontoaktiviteettien tukikohtiin, ohjelmapalveluyrityksille ja ekomatkailukohteille. Kansainvälinen matkailu Lapissa on kasvanut voimakkaasti viime vuosina, ja tulevaisuudessa kysynnän odotetaan edelleen kasvavan sekä laajenevan entistä ympärivuotisemmaksi. Tämä edellyttää maankäytön suunnittelussa ennakoivaa otetta, jotta matkailuelinkeinoilla on mahdollisuus kehittää uusia palveluita ja investoida kestäväan kasvuun.

Matkailun turvallisuus

Matkailun turvallisuustekijöitä ei ohjelmassa käsitellä suoraan, mutta epäsuorasti ne liittyvät liikennetarkaisuihin ja kestäväan liikenteen kehittämiseen. Nykyinen linjaus voi olla riittävä, mutta jatkokeskustelu turvallisuusasioista esimerkiksi pelastusviranomaisten ja matkailuyritysten kanssa voisi olla hyödyllistä.

Matkailun asiantuntijat mukaan keskusteluun

Muonion kunnassa ollaan perustamassa matkailun työryhmää, johon voi nyt ilmoittautua mukaan. On erinomaista, että matkailun asiantuntijoita pyritään saamaan mukaan keskusteluun, sillä yhteistyön kautta voidaan parhaiten varmistaa matkailun ja maankäytön kehityksen yhteensovittaminen.

Lisäksi matkailun master plan tulisi päivittää pikimmiten ja lisätä sinne tarkemmat linjaukset matkailun eri osa-alueista. Maa- ja asuntopoliittinen ohjelma voi toimia hyvänä pohjana, mutta matkailun yksityiskohtaisempi kehittäminen tulisi sisällyttää master planin päivitystyöhön.

Huomiona myös, että Muonion matkailuyhdistyksen (lausunnossa viitataan Muonion Matkailu ry:hyn, sittemmin Luoteis-Lapin Matkailuyhdistys ry) toiminta on lakannut 31.12.2024. Lausunnosta on syytä poistaa maininnat mahdolliseen yhteiseen työstämiseen matkailuyhdistyksen kanssa ja korvata se matkailun työryhmän osallistamisella.

Johtopäätös

Muonion kunnan maa- ja asuntopoliittinen ohjelma on pääosin linjassa matkailun kehitystarpeiden kanssa, mutta lausunnossa halutaan korostaa matkailuelinkeinon ja sidosryhmien tiiviimpää osallistamista ohjelman toteuttamiseen, erityisesti kaavoituksen, asumisen, liikenteen ja maankäytön suunnittelun osalta.

Kunnioittavasti, Lapin Matkailuelinkeinon Liitto

Finnish Lapland Tourist Board ry (Lapin Matkailuelinkeinon Liitto ("LME")) on Lapin matkailuyrittäjien yhdistys, jonka tavoitteena on valvoa matkailualalla toimivien yrittäjien yleisiä ja yhteisiä etuja, edistää jäsentensä välistä yhteistoimintaa, parantaa alan yleisiä toimintaedellytyksiä ja nostaa matkailualan arvostusta. Matkailuala työllistää Lapissa n. 8.000-10.000 htv ja vuotuinen suora liikevaihto on 1,1 mrd euroa.

**Finnish Lapland Tourist Board ry/
Lapin Matkailuelinkeinon Liitto**

Valtatie 82 A 4

99100 Kittilä

www.lme.fi